

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobců: **a) L. V. B.**, nar. X., **b) V. L. A. L.**, nar. X., **c) T. P. L.**, nar. X., st. přísl. Vietnam, všichni bytem L., H. 953/40, všichni zastoupeni Mgr. Markem Čechovským, advokátem, se sídlem Praha 1, Opletalova 1417/25, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 15. 2. 2011, č. j. MV-70150/VS-2010,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se podanou žalobou domáhají přezkoumání rozhodnutí ministra vnitra uvedeného v záhlaví, kterým byl zamítnut jejich rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 4. 2010, čj. VS-2093/53/2-2008, kterým byla zamítnuta společná žádost žalobců o udělení státního občanství České republiky.

Žalobci v žalobě uvedli, že prvnímu žalobci nebylo státní občanství uděleno výlučně z důvodu nesplnění podmínky stanovené v ust. § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství (dále jen „zákon“) spočívající ve skutečnosti, že v období roku 2005 až počátku roku 2009 ne vždy řádně a včas hradil zdravotní pojištění. Žádosti ostatních žalobců byly zamítnuty s odkazem na veřejný zájem spočívající v zásadě preference jednotného státního občanství rodin.

K odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde bylo konstatováno, že první žalobce porušoval právní předpisy několik roků a měl projevit adekvátní zdrženlivost pro podání nové

žádosti o udělení státního občanství, aby žalovaného přesvědčil, že si respekt zákonů České republiky náležitě osvojil a bude je dodržovat i v budoucnu, první žalobce uvedl, že na území České republiky žije víc než 23 let, téměř 7 let v režimu trvalého pobytu. Vyjma nehrazení zdravotního pojištění ve stanovených termínech, což bylo kompenzováno uhrazením dlužné částky i stanoveného penále, neporušil za dobu posledních 15 let žádné právní předpisy na území České republiky. První žalobce tak plně respektuje platné právní předpisy a dosavadní více než 25 měsíční lhůta (resp. k datu rozhodnutí žalovaného 23 měsíční lhůta), po kterou řádně a včas platí, taktéž závazky vyplývající ze zákonného zdravotního pojištění dostatečně garantuje právně-konformní chování prvního žalobce (nejen) v této oblasti. Celková doba téměř dvou let od podání první žádosti o udělení státního občanství do jejího vyřízení v rozkladovém řízení může být bezesporu považována za dostatečnou k posouzení chování prvního žalobce ve vztahu k plnění povinností na úseku zdravotního pojištění.

První žalobce poukázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 5 As 47/2008, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2008, sp. zn. 2 As 55/2007, rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. 5 As 51/2007), ze které dovodil, že v projednávané věci neexistuje žádné reálné riziko pokračování v porušování povinnosti ze strany žadatele, tak jak o něm hovoří výše uvedená judikatura Nejvyššího správního soudu, která je z hlediska interpretace zákona o nabývání a pozbývání státního občanství závazná pro interpretaci a aplikaci prováděnou správním orgánem.

Žalobci se dále neztotožňují s odůvodněním zamítnutí žádosti o udělení státního občanství druhému a třetímu žalobci, která je v rozporu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a ze které vyplývá, že žalovaný nesmí k podmínkám uvedeným v ust. § 7 odst. 1 zákona připojovat další v textu zákona podmínky neuvedené; takové volné rozšiřování podmínek udělení státního občanství úvahou správního orgánu nad rámec zákona by bylo libovůlí. Za tuto nepřípustnou přidanou podmínku žalobci spatřují důvod, že v zájmu harmonického rozvoje nezletilých dětí by nebylo dobré jim udělit státní občanství České republiky, jestliže není toto občanství uděleno alespoň jednomu z rodičů. K tomuto pak žalobci dodávají, že pro rozvoj dětí by udělení státního občanství jejich otci nepochybně mělo pozitivní význam, zvláště v situaci, kdy celý svůj život žijí v České republice a zemi svého původu navštěvují pouze výjimečně.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. 5 As 51/2007, zastává názor, že ust. § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství vůbec neumožňuje v případě, že žadatel neplnil své povinnosti vyplývající ze zvláštních právních předpisů uvedených v citovaném ustanovení, konstatovat, že žadatel tuto podmínku pro udělení státního občanství České republiky splňuje. Otázku přiměřenosti či závažnosti porušení či neplnění uvedených povinností může pouze zvážit v rámci správního uvážení při posuzování možnosti prominutí splnění této podmínky na základě ust. § 11 odst. 4 zákona jako případ hodný zvláštního zřetele. Zde se vždy přihlíží k výši zjištěného nedostatku, k tomu, kdy byla dlužná částka uhrazena, k časovému odstupu od porušení povinností i k tomu, zda žadatel již po delší dobu své povinnosti řádně plní. Žalovaný tak postupoval i v případě prvního žalobce, když bylo konstatováno, že se porušení předmětných povinností dopouštěl dlouhodobě a opakovaně, a proto nemohl být shledán důvod hodný zvláštního zřetele umožňující prominutí splnění podmínky uvedené v ust. § 7 odst. 1 písm. e) zákona.

K námitce žalobců ohledně libovůle žalovaného spočívající v přidání dalších podmínek pro udělení státního občanství České republiky v případě druhého a třetího žalobce, žalovaný poukázal na ust. § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 správního řádu, které výslovně stanoví, že správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a z tohoto důvodu je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení o udělení státního občanství České republiky může být tímto zájmem i zachování jednotného státního občanství v rodině v případě, že do žádosti byly zahrnuty nezletilé děti a rodičům nebylo vyhověno a státní občanství České republiky jim nebylo uděleno, resp. jeden z rodičů ani o udělení státního občanství České republiky nepožádal. V konkrétním případě nezletilých žalobců tento veřejný zájem byl shledán za situace, kdy jsou výchovou a péčí plně odkázány na své rodiče.

Žalovaný tak shrnul, že v napadeném rozhodnutí ministra vnitra, jakož i v rozhodnutí Ministerstva vnitra, nebyly překročeny meze správního uvážení a nebylo rozhodováno na základě libovůle. Žalovaný dbal, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu zjištěných řádným způsobem a zároveň dbal, aby nevznikl neodůvodněný rozdíl při rozhodování obdobných případů a jeho rozhodnutí tak bylo předvídatelné. Rozhodnutí jsou v souladu se zásadou přiměřenosti, neboť odpovídají skutečnostem zjištěným ve správním řízení ve věci udělení státního občanství České republiky a respektují veřejný zájem.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Prvý žalobce dne 20. 10. 2009 podal žádost o udělení státního občanství, do které byly zahrnuty jeho dvě nezletilé děti (druhý a třetí žalobce). Rozhodnutím ze dne 14. 4. 2010, č. j. VS-2093/53/2-2008, nebylo žádosti žalobce vyhověno. V odůvodnění tohoto rozhodnutí Ministerstvo vnitra uvedlo, že se jedná o druhou žádost žalobce o udělení státního občanství. V řízení o prvé žádosti bylo zjištěno, že se u žadatele ke dni 23. 2. 2005 objevilo první penále za neuhrazené zdravotní pojištění, kdy v uvedený den uhradil nedoplatek na pojistném ve výši 7.082,- Kč. V prvních měsících roku 2005 opět neplatil zdravotní pojištění. Až v měsíci červnu zaplatil nedoplatek ve výši 3.422,- Kč, což bylo spojeno s dalším penále. Pak žadatel dále neplnil své závazky vůči VZP. Až 18. 4. 2006 uhradil dodatečně částku ve výši 12.798,- Kč, což bylo spojeno i s další penalizací. Pak po květnovém pojistném znovu neplatil zálohy na zdravotní pojištění, a to až do měsíce listopadu, kdy dodatečně uhradil pojistné ve výši 6.842,- Kč, což bylo spojeno s další penalizací; tato situace se opakovala i v roce 2007, kdy uhradil pojistné až v měsíci květnu ve výši 7.976,- Kč, tj. i za předchozí neuhrazené měsíce, s čímž byla opět spojena penalizace. Poté žadatel nehradil zdravotní pojištění více než jeden rok. Až dne 4. 9. 2008 uhradil pojistné v částce 21.065,- Kč spojené s penalizací ve výši 2.314,- Kč. Podobně zářijové i říjnové zdravotní pojištění bylo uhrazeno až 27. 10. 2008, což i s penalizací přesáhlo částku 3.000,- Kč. V tomto trendu žadatel pokračoval i na počátku roku 2009. Chybějící zdravotní pojistné za poslední měsíce roku 2008, resp. za první měsíce roku 2009 uhradil až 3. 3. 2009, když si obstarával potvrzení o bezdlužnosti pro předchozí žádost o udělení občanství. Nedoplatek na pojistném činil částku 7.548,- Kč, za což byl opět penalizován. Ministerstvo vnitra proto dospělo k závěru, že žalobce nesplňuje podmínku stanovenou v § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství. Vzhledem k tomu, že žadatel podal novou žádost dne 20. 10. 2009, tj. za méně než 8 měsíců po opožděném uhrazení předchozího výrazného dluhu na zdravotním pojistném a 5 měsíců poté, co rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství nabylo právní moci, shledalo ministerstvo tento časový interval nedostatečným k tomu, aby žadatele bylo možno považovat za občana, který se plně integroval do českého prostředí a žadateli je třeba poskytnout delší čas, aby ministerstvo vnitra přesvědčil o tom, že si již respekt k zákonům této země náležitě osvojil a

bude je dobrovolně dodržovat i v budoucnu. Ve věci nezletilých žadatelů Ministerstvo vnitra postupovalo podle ust. § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 správního řádu a v souladu se zákonem č. 40/1993 Sb., na jejichž základě je povinno postupovat tak, aby byl chráněn veřejný zájem. Ministerstvo vnitra při posouzení žádosti nezletilých dětí vyšlo ze zásady preference jednotného státního občanství rodin a dospělo k závěru, že v zájmu jejich harmonického rozvoje by nebylo dobré jim udělit státní občanství České republiky, aniž by toto právo nebylo poskytnuto alespoň jednomu z jejich rodičů.

Žalobci podali proti tomuto rozhodnutí rozklad, ve kterém argumentovali shodně jako v podané žalobě.

Ministr vnitra rozhodl o rozkladu žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 15. 2. 2011, č. j. MV-70150/VS–2010, a to tak, že rozklad zamítl. Ministr vnitra v odůvodnění tohoto rozhodnutí konstatoval, že v předchozím správním řízení o udělení státního občanství bylo prokázáno, že žadatel (první žalobce) od roku 2004 do roku 2009 neplnil své povinnosti dle ust. § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství, neboť od roku 2004 řádně nehradil zdravotní pojištění. Tyto povinnosti na úseku zdravotního pojištění neplnil opakovaně a navíc zcela vědomě. Pochybení žadatele v této věci tedy nebylo ojedinělé a ani zanedbatelné. V případě žadatele tak v období od získání trvalého pobytu na území (rok 2003) do doby jeho druhé žádosti o udělení státního občanství (rok 2009) výrazně převažuje doba, po kterou prokazatelně své povinnosti na úseku zdravotního pojištění neplnil. K poslední úhradě dlužného pojistného došlo dne 5. 5. 2009. V případě žadatele tak nelze v současné době konstatovat soustavné plnění zákonných povinností a nelze ani učinit závěr o tom, že je ochoten dodržovat právní předpisy státu, jehož občanství chce získat. Cizinec, který dlouhodobě a vědomě porušuje své zákonné povinnosti na území České republiky a nápravu tohoto stavu sjedná teprve v okamžiku, kdy je na věci osobně zainteresován (žádost o udělení státního občanství), není ve svém jednání přesvědčivý. Nelze proto souhlasit s tvrzením, že ze strany žadatele neexistuje žádné reálné riziko, že by pokračoval v porušování zákonných povinností. Ministr vnitra se taktéž ztotožňuje se závěrem Ministerstva vnitra o tom, že není žádoucí, aby nezletilí žadatelé, kteří jsou zahrnuti do předmětné žádosti, měli jiné státní občanství, než jejich zákonní zástupci. Správní orgán postupuje srovnatelně i v obdobných případech nezletilých dětí žádajících o udělení státního občanství České republiky. Ministerstvo vnitra nijak svévolně nerozšiřovalo podmínky pro udělení státního občanství České republiky, avšak v daném případě nemohlo konstatovat splnění povinností vyplývajících z ust. § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství *státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky:*

a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje,

b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbude dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky,

c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin,

d) prokáže znalost českého jazyka a

e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

V prvé řadě je mezi účastníky řízení v zásadě spor o to, jak daleko do minulosti se má zkoumat plnění povinností uvedených v ust. § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství.

Ačkoli doba, po níž musí cizinec povinnosti uvedené v citovaném ustanovení plnit, není zákonodárcem jednoznačně stanovena, přesto nelze přijmout výklad, podle něhož by se mělo plnění uvedených povinností zkoumat neomezeně daleko do minulosti. Někjaká hranice existovat musí.

V písm. c) předmětného ustanovení je stanoveno, že občanství lze udělit cizinci, který nebyl v posledních pěti letech odsouzen pro úmyslný trestný čin. Z toho lze a contrario dovodit, že cizinci, který byl pro úmyslný trestný čin odsouzen před dobou delší než 5 let, již občanství udělit možné je. Pokud se tedy z hlediska možnosti udělení státního občanství po pěti letech „promlčí“ odsouzení pro úmyslný trestný čin, je zřejmé, že neplacení zdravotního pojištění, které je z hlediska veřejného práva sice rovněž jednáním nežádoucím, ale míra jeho škodlivosti je ve srovnání s úmyslným trestným činem podstatně nižší, musí být z hlediska možnosti udělení státního občanství „promlčeno“ rovněž nejpozději po pěti letech (obvykle však ještě o něco dříve).

Z obsahu spisového materiálu vyplývá, že poslední dlužnou částku penále z neuhrazeného zdravotního pojištění uhradil první žalobce dne 5. 5. 2009 a od té doby již všechny povinnosti vyplývající ze zdravotního pojištění řádně plnil. Svoji druhou žádost o udělení občanství České republiky podal dne 20. 10. 2009, tedy v době, kdy plnil povinnosti uvedené v § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství necelého půl roku. V době vydání prvostupňového rozhodnutí (14. 4. 2010) tato lhůta činila necelý rok, v době vydání napadeného rozhodnutí (15. 2. 2011) necelé dva roky. Senát projednávající předmětnou věc judikoval ve věci skutkově obdobné (rozsudek ze dne 7. 10. 2014, čj. 10 A 112/2012-28). V obdobné věci cizinec všechny povinnosti vyplývající ze zdravotního pojištění řádně plnil po dobu více než 5 let; v daném případě soud naznal, že doba přesahující 5 let již neodůvodňuje obavu správního orgánu, že by cizinec neplnil své povinnosti vyplývající z našeho právního řádu, samozřejmě pokud nejsou zjištěny k osobě cizince nějaké další negativní okolnosti. Nyní projednávaný případ se, pokud jde o dobu, po kterou si cizinec plní své povinnosti, zásadně liší, proto se soud musí přiklonit k závěru správního orgánu, že doba, po kterou si žalobce plní řádně své povinnosti, neosvědčuje ještě, že tak bude činit i nadále, a vzhledem k požadovanému udělení nejvyššího pobytového oprávnění, jakým udělení státního občanství je, dlouhodobé respektování našeho právního řádu je nezbytností.

Nadto soud poznamenává, že podle ust. § 14 odst. 6 nyní účinného zákona 186/2013 Sb. je doba, po níž se plnění povinností vyplývajících z veřejného zdravotního pojištění při udělení státního občanství zkoumá, výslovně stanovena, a to na dobu tří let počítanou ke dni podání žádosti. Soud nemohl tuto právní úpravu při svém rozhodování zohlednit, neboť rozhoduje podle právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, jde však o fakt nepřímou podporující závěr soudu o tom, že žalobci státní občanství z výše uvedeného důvodu nemohlo být uděleno.

Pokud se jedná o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky druhému a třetímu žalobci, tj. nezletilým dětem prvního žalobce z důvodu preference státního občanství rodin v zájmu harmonického rozvoje nezletilých, soud k tomuto uvádí, že v daném případě neshledal, že by došlo ze strany žalovaného ke zneužití správního uvážení. Na existenci subjektivního práva, byť ne nároku, na udělení státního občanství, nic nemění ani fakt správního uvážení, jež je žalovanému v jeho rozhodování ust. § 7 odst. 1 zákona poskytnuto. Správní uvážení je v první řadě vždy limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky; z nich lze vyvodit, že i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně (různost rozhodování ve stejných či obdobných věcech může být právě projevem ústavně reprobované libovůle, tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, sp. zn. 5 As 73/2009).

K otázce zachování principu jednoty státního občanství rodiny jako jednoho z kritérií při rozhodování o udělení státního občanství se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 1. 2013, sp. zn. 8 As 31/2012, ve kterém konstatoval, že účelem obecně uznávané zásady jednotného státního občanství rodičů a dětí je ochrana rodinných vazeb a zabezpečení jednotného státního občanství celé rodiny. Jakkoli nelze tuto zásadu absolutizovat a odhlížet od konkrétních skutečností posuzovaného případu, žadatel musí být při podání společné žádosti srozuměn s tím, že žádosti jeho nezletilých dětí budou posuzovány v úzké návaznosti na jeho vlastní důvody a rovněž, že výsledek posouzení jeho žádosti bude bezprostředně spjat s výsledkem posouzení žádosti jeho nezletilých dětí.

Závěry výše uvedeného rozsudku dopadají i na nyní projednávaný případ, neboť druhý a třetí žalobce byli v době rozhodování o udělení státního občanství nezletilí, tedy závislí na svých rodičích, z nichž ani jeden nezískal české státní občanství. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zohlednil skutkové okolnosti případu, které i dále vyhodnotil, když došel k závěru, že neudělení státního občanství je v zájmu harmonického rozvoje nezletilých za situace, kdy jsou nezletilí výchovou a péčí plně odkázáni na své rodiče a státní občanství České republiky nebylo uděleno ani jednomu z rodičů, a současně nedošlo k libovůli v rámci správního uvážení, když žalovaný srovnatelně postupuje i v obdobných případech nezletilých dětí žádajících o udělení státního občanství České republiky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. 4 As 142/2013).

Na základě všech výše uvedených důvodů proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 s.r.s., neboť žalobci neměli ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 3. prosince 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu